

ПОСЛАНИЕ

Волфганг Гьотц (Wolfgang Götz), Директор Европейски център за мониторинг на наркотиците и наркоманиите

По случай представянето на
Годишен доклад 2008 г.: състоянието на проблема с наркотиците в Европа
Ембарго: 10,00 ч. централноевропейско време — 6.11.2008 г.

Важно условие за един информиран, продуктивен и обоснован дебат по този сложен въпрос е да можем спокойно да анализираме известната ни информация за настоящото положение с наркотиците. Такъв анализ гарантира, че мненията са подкрепени с факти, и че онези, които трябва да направят важен политически избор, ясно разбират съществуващите възможности и евентуалните ползи от тях. Това е основата, на която стъпва нашият *Годишен доклад 2008 г.: състоянието на проблема с наркотиците в Европа*, който имаме честта да представим днес в Брюксел.

Изминалата година беше безпрецедентна от гледна точка на възможностите за размисъл на европейско и световно равнище за това до какво са довели политиките, свързани с наркотиците досега, и каква посока трябва да следват в бъдеще. EMCDDA имаше активен принос и на двете равнища. По-специално, Центърът предоставя техническа помощ на Европейската комисия при оценката на настоящия План за действие на ЕС (2005–08 г.), както и подпомага текущия преглед на напредъка по отношение на заложените цели на специалната сесия на Общото събрание на ООН през 1998 г. (ССОСООН) относно световния проблем с наркотиците ⁽¹⁾.

Със задоволство констатираме, че според международните стандарти Европа вече е едно от местата в света, където капацитетът за мониторинг на наркотиците е най-развит. Независимо от това, продължаваме да се стремим към подобряване на качеството и надеждността на наличните данни с цел по-добро информиране за политиката и практиките в ЕС.

Настоящият доклад показва, че въпреки че нивата на употреба на наркотиците исторически продължават да бъдат високи, нещата започват да се стабилизират. Като цяло, за повечето форми на употреба, не се забелязва голямо нарастване, а в някои области има тенденция към намаляване. Например, показателите за употребата на амфетамини и екстази показват запазване на положението или спад. А според най-новите данни има все по-сериозни сигнали, че употребата на канабис остава на същото ниво или намалява сред младите хора в някои страни.

Възможностите за лечение, макар и все още недостатъчни, все повече се увеличават в Европа - до такава степен, че в някои страни по-голямата част от хората, употребяващи хероин, някога смятани за скрито население, вече са установили контакт с определени служби. И докато само преди няколко години заразяването с ХИВ сред лицата, употребяващи наркотици инжекционно, беше основен проблем в дебата за политиката в областта на наркотиците, броят на новозаразените в резултат на употреба на наркотици е отбелязал спад и продължава да намалява.

Свидетели сме също така на по-голяма последователност на европейско равнище по отношение на начина, по който държавите-членки на ЕС се отнасят към проблема. Понастоящем 26 държави-членки на ЕС, както и Хърватия, Турция и Норвегия, са приели документ за национална политика в областта на наркотиците (докато през

1995 г. тези страни са били 10), чиято структура все повече наподобява Плана за действие на ЕС относно наркотиците. През изминалата година с наблюдаваше безпрецедентна активност в провеждането на политика на национално равнище, като

близо половината (13) държави-членки на ЕС преразгледаха и преработиха на различни етапи документите си за политика в областта на наркотиците.

Освен че е важно да се признае това положително развитие, също така не трябва да забравяме, че динамичният характер на проблема с наркотиците ни изправя пред непрекъснати безпокойства и още по-големи предизвикателства. Днес се поставят акценти върху предупредителни сигнали относно хероина, постоянно нарастване на употребата на кокаин, широко разпространение на вируса на хепатит С (HCV) сред инжекционно употребяващите наркотици, високо ниво на смъртни случаи, причинени от наркотици и все по-голям брой доклади за отклоняване и незаконно производство на синтетични опиати, напр. фентанил. В допълнение към това докладът очертава увеличение средно с 36 % на регистрираните нарушения на закона в държавите-членки на ЕС за петгодишния период от 2001 до 2006 г. Специално внимание се отделя на потенциалния риск от проблеми, свързани с употребата на наркотици сред уязвими групи млади хора, в публикуван днес преглед заедно с *Годишния доклад* ⁽²⁾.

Тези безпокойства ме насочват към цената на проблема, свързан с наркотиците, за Европа — основна тема от текущия дебат за политиката в областта на наркотиците и въпрос, засегнат в много части от днешния доклад ⁽³⁾. През последните 12 месеца ЕМЦДН развива дейност, насочена към набелязването и тестването на общи инструменти, които да улеснят събирането на данни за обществените разходи, свързани с наркотиците, в ЕС. Макар че тази дейност още е в начален стадий, според първоначалните ни изчисления държавните разходи по проблема с наркотиците може да струват на всеки гражданин на ЕС средно по 60 EUR годишно.

Да се измери вредата, която причинява употребата на наркотици е дори по-трудно: трагичната загуба на човешки живот, ефектът от престъпленията, свързани с наркотици, отрицателното въздействие върху общностите, в които наркотиците се произвеждат или продават, и степента, до която трафикът на наркотици подрива социалното развитие и политическата стабилност в страните производителки и транзитните страни. Достатъчно е да видим само обезпокояващото нарастване на транзита на кокаин през Западна Африка, за да си спомним за страничните проблеми, до които водят наркотиците.

В заключение днес трябва да споменем как се провеждат проучвания по проблема във всички европейски страни, в които тези проучвания предоставят информацията, необходима за описването и разбирането на въздействието на забранените наркотици. Наскоро изготвен доклад на EMCDDA по този въпрос ⁽⁴⁾ дава представа за това как се организират проучвания за наркотиците в Европа. В предстоящо проучване по инициатива на Европейската комисия ще бъдат включени препоръки за преодоляване на недостига на информация и подобряване на сътрудничеството в областта на проучванията в европейски мащаб.

Миналата година може да се разглежда като важен момент в историята на международната политика за контрол върху наркотиците. Докато Европа се готви да започне работа по нов План за действие на ЕС в областта на наркотиците (2009–12), тя прави това със знанието, че в сравнение с който и да е момент в миналото сега е постигнато по-голямо съгласие за посоката, която трябва да се следва, и по-ясно разбиране за предстоящите предизвикателства.

Забележки:

⁽¹⁾ Прегледът за постигнатия 10-годишен напредък е започнат от Комисията по наркотичните вещества на ООН (CND) през март 2008 г.

⁽²⁾ Вж. публикация по избрана тема: *Drugs and vulnerable groups of young people*, 6.11.2008 г.

<http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

⁽³⁾ Вж. също публикация по избрана тема: *Towards a better understanding of drug-related public expenditure in Europe*, юли 2008 г. <http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

⁽⁴⁾ Вж. също публикация по избрана тема: *National drug-related research in Europe*, октомври 2008 г.

<http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

Информация за всички резултати, бюлетини с новини, услуги и събития, свързани с *Годишния доклад*, ще бъде на разположение в 10,00 ч. (централноевропейско време) на 6.11.2008 г. на:

<http://www.emcdda.europa.eu/events/2008/annual-report>